

lässlich. Dieselben Arten, welche in der Nordsee ihre Oogonien und Antheridien zur Ebbezeit entleeren, tun dies in der Ostsee ganz normal bei ständiger Bedeckung mit Wasser, und für viele andere Formen wie *Halidrys*, *Cystosira*, *Sargassum* u.s.w., welche niemals über die Wasseroberfläche emportauchen, gilt genau das gleiche". En verder: (bl. 224) „Der Mechanismus, welche die Ausstosung der isolierten Oogonien aus den Konzeptakeln besorgt, ist nicht im einzelnen klar."

Aangezien de meening van den heer Sloff, „dat de bevruchting alleen kan gelukken bij de noodige afwisseling van droogte en vocht" (bl. 325), met het bovenstaande lijnrecht in strijd is, en hij aan zijn meening allerlei belangrijke beschouwingen vastknoopt, hoop ik, dat mijn opmerking hem en anderen tot een vernieuwde studie zal prikkelen, en dat wij later eens in De L. N. de resultaten daarvan zullen vernemen.

's-Gravenhage.

DR. G. POSTMA.

Plantenvondsten. — Voor de jaarlijksche lijst van vindplaatsen van min of meer zeldzame plaatsen in „De Levende Natuur", kunt u misschien aan de volgende opgaven iets hebben. Er zijn ook enkele bij van vorige jaren, daar eerst verleden jaar mijn aandacht op die lijst viel. Ook voeg ik hier nog een lijstje bij van „vaste" zeldzame planten, de vindplaatsen hiervan zullen echter meest wel bekend zijn.

1922. Tweezijdige kleine Wolfsklauw (*Lycopodium complanatum*, vorm: *anceps* Wallr.). Bosch bij Laag-Soeren. — 1923. Rechte Ganzerik (*Patentilla recta* L.). Huize „Den Dam", bij Zutphen. (Eenige exemplaren, in 1924 en 1925 geen spoor meer.) — 1924. Koekruid, (*Vaccaria parviflora* Mch.). In een tuin te Zutphen. (1 exemplaar.) — Mottenkruid (*Verbascum Blattaria* L.). Weg Zutphen-Baak. (1 exemplaar.) — 28 Augustus. Ruige Rudbeckia (*Rudb. hirta* L.). Weg Zutphen-Baak (1 exemplaar.) — (1924) 4 October. Alsem-Ambrosia (*Ambrosia artemisiaefolia* L.). Warken bij Zutphen. (4 exemplaren, in 1925 geen één meer.) — (1925) 20 Mei. Hangsilene (*Silene pendula*). Bouwland bij Voorstonden. (1 exemplaar.) — 2 Augustus. Wouw (*Reseda Luteola* L.). Bij Vorden. (3 exemplaren.) — In Twente: 18 Augustus. Verbena bracteata Cav. (*V. bracteosa* Mich.). Op den Lonnekerberg. (1 exemplaar.) Immigrant uit N.-Amerika en Nieuw-Mexico; volgens determinatie aan het Rijks-herbarium te Leiden. — Bentheim: 16 Augustus. Boschwederik (*Lysimachia nemorum* L.). Bentheimer Wald. Boksdoorn (*Lycium barbarum* L.) in het stadje zelf.

Standvastige of waarschijnlijk standvastige planten:

*) Wilde Averuit (*Artemisia campestris*). Weg Zutphen-Baak. (1 bosje.) (1925). — Besanjer (Cucubalus baccifer L.). Weg Zutphen-Baak (1924 en '25). — Wilde Muurbloem (*Cheiranthus Cheiri* L.). Oude stadsmuren en Berkelruïne, Zutphen (1925). — Duifkruid (*Scabiosa Columbaria* L.). Uiterwaarden bij Zutphen (1924 en '25). — Aardaker (*Lathyrus Tuberosus* L.). Overzijde van den IJssel bij Zutphen (1924 en '25). — **) Breedbladige (?) Eereprijs (*Veronica Teucrium* of *latifolia*). Oostzijde IJssel bij Zutphen (1924 en '25). — *) Muskus-Kaasjeskruid (*Malva moschata* L.). Kasteel „de Hackfort" bij Vorden (1925). — Gele Doovenetel (*Galeofolion lateum* Huds.). Kasteel „de Hackfort" bij Vorden (1924 en '25). — Heksenkruid (*Circaea lutetiana* L.). Kasteel „Enghuizen" bij Hummelo (1924 en '25). — Muskuskruid (*Adoxa moschatellina* L.). Omstreken van Zutphen, beide zijden IJssel (1924 en '25). — Mispel (*Mespilus germanica* L.). Bij „de Hackfort", Vorden (1924 en '25). — Boschpaardestaart (*Equisetum silvaticum* L.). Winterswijk; Tankenberg en Lonnekerberg (1925). — *) Groote Pimpernel (*Poterium officinale* Benth.). Bij Bostel (N.-Br.) (1925). — Schildvrucht-Eereprijs (*Veronica scutellata* L.), Langblad-Eereprijs (*Veronica longifolia* L.). Langs de Dinkel bij Denekamp (Tw.) (1925).

De booze uil. — Een tijdje geleden hoorde ik dat een zoontje van een pachter een jongen uil had gevangen en liet ik die dadelijk door den boschwachter ophalen en vertellen dat ik daar zeer boos over was en dat het vangen van een door de wet beschermde vogel

*) Waarschijnlijk standvastig.

**) Op deze soort kwam ik steeds bij het determineren, maar de plant heeft vrij smalle bladeren, veel smaller b.v. dan *Chamaedrys*.

strafbaar was. 't Maakte in alle geval, zooveel indruk, dat ze 't beest onmiddellijk meegaven en zelfs den volgenden dag een dood vogeltje en een paar muizen kwamen brengen om het weer goed te maken. Op dezelfde plek in het Zevendal (een stuk bouwland en boschperceel boven en ten Noorden van de Mookerhei gelegen) werd door een ander nog zoo'n uiltje gevangen en in een hok gezet. Dit uiltje had een ellendigen dood, daar een groote hond den geheelen nacht voor het hok had gezeten en geblaft enz. en 't uiltje in doodsangst zich had doodgefladderd tegen de kooi.

Hier was ik dus te laat bij.

Toen nu de boschwachter met mijn uiltje aankwam, wist ik waarachtig niet, wat het was. 'k Dacht eerst een ransuil, maar merkte later, dat het een velduil moest zijn.

't Was gewoon een schat van een vogel, de manier waarop ie je aankeek met die prachtige goudgeele smeeoogen was roerend gewoon. 't Was alsof ie zeggen wilde: „ik ben bang, zoo vreeselijk bang”, en heb ik zelden een vogel gehad die zoo moeilijk gerust was te stellen. Maar wat hadden ze ook met hem gedaan! De veeren van zijn prachtige vleugels waren heel kort afgeknipt, zoo dat nog maar één zwarte plek aan den onderkant van zijn lichtende vleugels te zien was.

Als ie zijn veeren opzette en met zijn snavel klapte zag ie er nog al goed dik uit, maar als je h'm zag zitten in rust was ie zoo ellendig slank, zonder die vleugels, dat iedereen, die hem zag, medelijden met h'm had. De kleine horentjss op z'n kop maakten hem nog dunner, doordat hij daardoor misschien iets langer werd.

Daar ik lang niet altijd muizen had, voerde ik h'm maar weer met eekhoornvleesch, wat ie lekker vond. Die eekhoorns, die zooveel nesten uithalen en de kersen, perziken en kruisbessen gappen, mogen wel eens wat doen, om het weer goed te maken. Muizen at ie niet eens zoo erg graag en kikkers ook al niet, al had hij er een gegeten volgens dien jongen.

Daar hij erg lastig en bang was heb ik h'm niet lang gehouden en ± 14 dagen later weg laten vliegen. Goed ging dat niet, maar hij kon toch alweer ± 30 M. vliegen zonder op den grond te komen en ik heb verder niets meer van h'm gezien en hoop dat ie zich heeft kunnen redden.

Hoelang zou het wel duren voor die veeren weer aangroeien? Waarschijnlijk moeten die eerst uitvallen voor ie weer normale vleugels krijgt.

Toen ie weg was ging ik eens naar het boschuilenest kijken. Vooral op de oogen van de boschuilen wilde ik eens letten, daar ik me herinnerde, dat die heel anders waren dan dit velduiltje, niet zoo mooi goudgeel maar heel donker met van binnen een diep blauwige tint bij de jongen en met een geheimzinnige uitdrukking.

De ouden waren niet thuis en nu nam ik één boschuiltje uit het nest. U weet wel het nest in die holle appelboom.

O, wat knepen die scherpe nagels om je vingers en wat klapte ie met met z'n krommen snavel, maar toen ik me even heelemaal over h'm heen boog en m'n warmen adem door z'n nog haast witte donsveertjes blies werd ie rustig en vond dat blijkbaar heerlijk en knipoogde zoo eventjes tegen me en moest ik lachen, om dat oude vrouwtjes gezicht van h'm met die roodgerande donkere oogen, of 't meest lijken ze nog op een ouden jood met dien krommen neus. Toen! . . . in eens kreeg ik een geweldigen slag tegen m'n voorhoofd, ik duizelde even en draaide me onmiddellijk om, daar ik niets vóór me gezien of gehoord had, denkende dat iemand met een stok of zoo sloeg. Toen ik niets zag en me weer omdraaide zag ik nog juist den ouden boschuil onder de hooge oude eiken verdwijnen en hoorde iets in de struiken fladderen.

Ik voelde naar m'n hoofd. Dat was er dus nog en ook een groote buil en m'n hand was vol bloed. 't Jonge uiltje lag op den grond en klapte vreeselijk om aan te hooren en zette ik h'm maar gauw, als maar omkijkende, in het nest bij den ander, waarop ze beiden begonnen te klappen van belang. Ik ging eens kijken onder de eiken, daar ik dacht dat die ouwe duvel misschien dood was gevallen door den slag maar vond niets.

't Huis gekomen vroegen ze me dadelijk of ik gevochten had en geen wonder: een groote buil op m'n voorhoofd en een nagelprik vlak onder m'n oog. Enfin we vonden het allemaal een geweldig moedig beest, om zelfs een mensch te durven aanvallen. Waarschijnlijk was die oude uil vanuit een eik recht op me neergeschoten en met z'n

kop tegen mijn kop en meteen in de gauwigheid me even bewerkend met z'n lieve nageltjes en dat, terwijl ik geheel voorover stond en het uiltje in zijn donsveertjes blies en lachte om dat idiote gezicht van h'm. Dat werd natuurlijk opgevat als een aanslag op het leven van zijn kind en vond hij of zij, dat er onmiddellijk gehandeld moest worden daar ie vermoedde, dat ik ontzettende trek in zijn of haar uilenkind had en daarom zoo grijsnachte.

Nu dàt wil ik wel zeggen dat ik respect voor ze heb gekregen!

't Was een ellendige geschiedenis, iedereen keek me scheef aan en de boeren lachten me gewoon uit, toen ik ze die uilengeschiedenis vertelde en hoorde ik ze al zeggen: 't Zol me toch nie kenne schelen as ik ins wist miè wat voor een uul de Jonker te doen gehad hèt. Dat mot dan èvel un fameuze uul gewist zien. Ach, minsch dà begriep de de toch wel, dà wil ie nie wéten. Ha! ha! ha! — —

Toen ik een paar dagen later in de buurt van het uilennest een foto maakte, kwam opeens de oude uil aanvliegen en ging een paar pas van me af, heel laag op een dood stompje van een fijnsparretje zitten met den rug naar me toe. Daar ie me zoo opvallend negeerde en met den rug naar me toe bleef zitten, zoo vlak bij, werd ik kwaad. Dàt moest er nog bij komen en riep: „leelijke ouwe boschuil!” De rug bleef, maar z'n kop draaide naar me toe, hij knipoogde en 'k zou haast zeggen — lachte — en vloog laag over den grond, tusschen de sparrenstammen weg. Dat was het ergste.

U vertelde me, dat U eens zag dat een roodstaartje een eekhoorn wegjoeg.

Verleden week zag ik toevallig, dat een ringmusch een eekhoorn op de vlucht sloeg. De eekhoorn klom in een acacia dicht bij het nestkastje van den ringmusch, die werd opeens gewoon dol en botste driemaal tegen zijn nek aan. 't Hielp niet of de eekhoorn al als een spiraal om de boom heen rende of aan den achterkant bleef zitten. Telkens botste ie opnieuw tegen hem aan en de eekhoorn gaf telkens een gil van schrik en rende op 't laatst hals over kop langs den stam naar beneden op den grond en vandaar, staart recht omhoog, zoover weg tot er niets meer van h'm te zien was.

Wat zegt U wel over ingesloten krantenuitknipsel uit de Maas- en Niersbode. Dat kàn toch geen buizerd zijn geweest? Misschien was het wel een haviknest.

Hè, hè! Nu heb ik u voorloopig genoeg over de vogeltjes verteld en 'k heb nog zoo'n hoop werk voor me liggen. Vogels zijn eigenlijk veel interessanter, maar men kan niet altijd alles doen, wat prettiger lijkt en ik moet weer aan 't werk.

O. A. E. VAN VERSCHUER.

Boekbespreking. — De firma Wolters zond ons een exemplaar van M. J. Koenen's Verklarend Woordenboek der Nederlandsche Taal, tevens vreemde-woorden-tolk, vijftiende vermeerderde druk, uitgegeven door Dr. J. Endepols. Aanvankelijk meenden we dit geschenk te moeten beschouwen als een zachte kritiek op de spellingszuiverheid van ons tijdschrift. In het „Woord vooraf” echter vonden wij de mededeeling, dat in deze nieuwe uitgave de biologische termen met bijzondere zorg zijn behandeld. Toen zijn wij gauw gaan naslaan en een aantal steekproeven schonken ons de overtuiging dat collega G. H. Waage dit werkje over het algemeen zeer goed heeft uitgevoerd. Natuurlijk kan in een beknopt woordenboek van eventjes over de duizend pagina's niet alles te berde worden gebracht, maar de heer Waage heeft een goede keus gedaan en een werkelijk verbazende uitvoerigheid weten te bereiken. Dit bleek in 't bijzonder toen wij dit Woordenboek gingen vergelijken met een Engelsch van ongeveer hetzelfde kaliber: The Concise Oxford Dictionary. Het deed mij echter leed dat het woord „Natuurmonument” ontbrak. Ook voor chromosomen en kernlissen zou ik een goed woordje willen doen en voor nog een paar andere; daar maak ik wel een lijstje van en stuur dat aan Waage, want zoo'n uitmuntend Woordenboek beleeft natuurlijk binnen zeer korten tijd een nieuwen druk. * T.

Vroege Tjiftjaf. — Gisteren 2 Maart zong voor het eerst in onzen tuin de tjiftjaf. Dat is voor deze streken volgens mijn waarnemingen van de laatste vijftien jaren een buitengewoon vroege datum: ongeveer veertien dagen vroeger dan anders. De vorige week was het abnormaal warm. 't Zou aardig zijn, om te onderzoeken, of de tjiftjaf ook elders zoo vroeg is gehoord.

De Punt, 3 Maart 1926.

FERD. LIEFTINCK.